

GHID PRIVIND ACTIVITATEA DE ÎNVĂȚARE PE TOT PARCURSUL VIEȚII (LLL) ÎN CADRUL UNIVERSITĂȚII COOPERATIST- COMERCIALE DIN MOLDOVA

	ELABORAT	COORDONAT și VERIFICAT	APROBAT
Responsabil	Larisa ȘAVGA Prof. univ., dr. hab. Sofia CĂPĂȚÎNĂ Conf. univ., dr. Oxana LIVIȚCHI Conf. univ., dr.	Liliana DANDARA Conf. univ., dr.	Larisa ȘAVGA Prof. univ., dr. hab., Președinte al Senatului, Rector UCCM
Data	17.05.2022	09.06.2022	Proces-verbal nr. 1 al Senatului din 24.08.2022
Semnătura			

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ghidul privind activitatea de învățare pe tot parcursul vieții (LLL) în cadrul Universității Cooperatist-Comerciale din Moldova este un livrabil în cadrul proiectului 597889-EPP-1-2018-1-MD-EPPKA2-CBHE-SP, „TOWARDS EUROPEAN UNIVERSITY LIFELONG LEARNING MODEL IN MOLDOVA” (COMPASS), finanțat de către Uniunea Europeană prin intermediul programului Erasmus+, acțiunea cheie 2 Consolidarea Capacităților in Domeniul Învățământului Superior.

„Acest proiect este finanțat de Comisia Europeană. Suportul financiar din partea Comisiei Europene pentru acest proiect nu constituie o andosare a conținutului care reflectă doar părerile autorilor și Comisia nu poate purta răspundere pentru orice mod de utilizare a informației incluse în prezentul proiect de document”.

Elaborată de: Larisa Șavga, prof.univ., dr. hab.

Sofia Căpățînă, conf. univ., dr.

Oxana Livițchi, conf. univ., dr.

Sumar

Preliminarii	... 4
I. Abordări conceptuale a LLL	... 5
II. Cadrul legal cu referire la LLL în Republica Moldova	...6
III. Viziunea și prioritățile universității în domeniul LLL	...7
IV. Instrucțiuni privind dezvoltarea programelor/cursurilor LLL (elaborarea, organizarea și realizarea de programe și cursuri LLL)	...8
V. Servicii LLL oferite de UCCM	...15
VI. Structuri instituționale antrenate în realizarea programelor/cursurilor LLL și prestarea serviciilor de formare continuă	...16
Despre proiectul COMPASS	...17

Preliminarii

În condițiile globalizării, informatizării, tehnologizării rapide a tuturor domeniilor de activitate umană, creșterii diferențierii competențelor, educația, formarea profesională și actualizarea continuă a competențelor au devenit imperative pentru dezvoltarea socioeconomică a oricărei țări, asigurarea progresului societății, inserția profesională pe piața muncii, sporirea calității vieții și autorealizarea fiecărui individ.

Provocările economice și societale contemporane determină necesitatea de a dezvolta o nouă paradigmă a educației – cea de învățare pe tot parcursul vieții (Lifelong Learning – LLL) și conștientizarea faptului că educația nu se finalizează cu obținerea unei diplome sau a unui loc de muncă, învățarea permanentă fiind o condiție necesară pentru adaptarea la cerințele profesionale, economice, sociale, informaționale și tehnologice mereu în schimbare. Prin urmare, necesitatea și valoarea perspectivei învățării pe tot parcursul vieții este mai relevantă decât oricând, iar implementarea conceptului LLL a devenit imperativă.

Provocările pe termen lung, precum îmbătrânirea populației, adaptarea la cerințele erei digitale și dezvoltarea competitivității într-o economie globalizată și bazată pe cunoaștere impun *reconsiderarea învățământului pe tot parcursul vieții la toate nivelele* în Republica Moldova, de la cel instituțional până la cel național.

Aspirațiile Republicii Moldova de integrare europeană, de integrare în Spațiul European al învățământului superior, precum și recunoașterea contribuțiilor pe care le poate aduce dezvoltarea profesională și competențele profesionale la evoluția economico-socială trasează drept unul din obiectivele prioritare de dezvoltare a educației - *implementarea conceptului de învățare pe tot parcursul vieții*.

Învățarea pe tot parcursul vieții se realizează în diferite contexte și vizează orice formă de *educație formală* (desfășurată într-o instituție de învățământ), *non-formală* (dezvoltarea în afara curriculei oficiale a acelor competențe, pe care fiecare le simte mai aproape de necesitățile și preferințele sale; se realizează la locul de muncă, în comunitate și, uneori, în cadrul instituțiilor de învățământ) sau *informală* (reprezintă influențele neorganizate asupra individului din mediu – familie, la locul de muncă, în comunitate, mass-media, activități de voluntariat etc.), de la educația pentru preșcolari până la învățământul superior și formarea profesională pentru adulți.

Aceste trei concepte – formal, non-formal și informal – se completează reciproc în cadrul programelor de învățare continuă. Prin urmare, *învățarea pe tot parcursul vieții se poate realiza în variate forme, desfășurându-se atât în cadrul, cât și în afara sistemului tradițional de educație și formare profesională*.

I. Abordări conceptuale a LLL

Schimbările aferente profilurilor și cerințelor profesionale amplifică nevoia de a extinde oportunitățile pentru o educație permanentă. Pentru a face față noilor cerințe și a asigura societatea cu potențial uman calificat, instituțiile de învățământ superior prin programele de studii oferite pot contribui substanțial la implementarea strategiilor de învățare pe tot parcursul vieții și la îmbunătățirea relevanței sistemului de învățământ pentru piața muncii.

Prin activitățile desfășurate UCCM sprijină și promovează conceptul de învățare pe tot parcursul vieții, prin reglementările interne, prin documentele de politici, prin oferta de programe pentru diverse categorii de beneficiari, dezvoltarea structurii interne, a infrastructurii, a resurselor necesare și parteneriatelor în acest sens.

UCCM a pledat dintotdeauna pentru promovarea conceptului de învățare pe tot parcursul vieții în cadrul instituției și a partenerialelor pe care le dezvoltă. Aceasta este prevăzut și în documentele constitutive și de politici ale instituției. Astfel în Carta UCCM, aprobată de Senatul UCCM din 19.05.2015, pr. v. nr.8, una din componentele ce definesc misiunea Universității este crearea oportunităților de formare profesională pe parcursul întregii vieți (art.9), iar drept principalele obiective fundamentale se remarcă: realizarea unor programe academice de calitate bazate pe performanță și excelență; realizarea unei conexiuni directe și eficiente între învățământ și cercetare; constituirea și dezvoltarea parteneriatului eficient cu mediul de afaceri; aplicarea principiilor managementului calității în organizarea și conducerea activităților instituției; dezvoltarea unei culturi organizaționale academice de excelență ș.a. (art.10).

Conceptul elaborat și aprobat în cadrul UCCM cu referire la *învățarea pe tot parcursul vieții la nivel universitar* integrează următoarele elemente:

- formarea profesională inițială (ISCED 6-8);
- formarea continuă a adulților (preponderent profesională conform profilului instituțional, dar ar putea fi și generală, în condiții specifice);
- participarea în activități de învățare non-formală (și informală, după caz);
- validarea învățării/competențelor dobândite în context non-formal;
- prestarea serviciilor în domeniul LLL;
- alte activități aferente domeniului LLL.

Activitățile ULLL se vor realiza în diverse forme (cu frecvență, cu frecvență redusă, deschise, învățământ electronic, la distanță, mixt etc.) și medii (instituționalizat în cadrul entităților educaționale sau la locul de muncă, în alte medii).

Spectrul activităților LLL sunt racordate cu Planul de Dezvoltare Strategică a UCCM pentru anii 2021-2025, domeniile de competență, cerințele de competențe și calificări ale pieței muncii, necesitățile diferitor categorii de beneficiari, etc.

Arhitectura universitară în domeniul LLL, modelul și formele de organizare, serviciile prestate se stabilesc în baza principiilor autonomiei universitare și politicilor instituționale, adoptate la nivel universitar de Senatul UCCM.

II. Cadrul legal cu referire la LLL în Republica Moldova

Învățarea pe tot parcursul vieții se centrează pe formarea și dezvoltarea competențelor-cheie și a competențelor specifice unui domeniu, unei calificări sau unei specialități. Desfășurarea acesteia se realizează în baza cadrului legal și de politici reglementat de către Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova și autoritățile naționale.

Totodată, având în vedere aspirațiile Republicii Moldova de integrare în spațiul comunitar, proiectarea activităților din domeniul LLL se fundamentează și pe viziunile, recomandările, politicile Uniunii Europene în domeniu (Anexa 1).

Deși există o multitudine de acte normative ce reglementează LLL, dintre cele mai relevante se remarcă următoarele:

- Conform *Codului Educației, Titlul VII "Învățarea pe tot parcursul vieții"* reglementează cadrul general al învățării pe tot parcursul vieții (structura, forme, finanțare, certificarea cunoștințelor și competențelor dobândite), modalități de realizare a învățării și surse de finanțare în contexte de educație formală, non-formală și informală. Astfel, în mod expres, Codul Educației identifică conceptul de învățare pe tot parcursul vieții ca proces ce *„include activitățile de învățare realizate de o persoană pe parcursul vieții, în scopul formării sau dezvoltării competențelor din perspectivă personală, civică, socială și profesională”*. Învățarea pe tot parcursul vieții cuprinde *învățământul general, profesional-tehnic și superior, precum și formarea profesională continuă a adulților* (art.123).
- Un rol important în formalizarea LLL în țară revine *Cadrului Național al Calificărilor* care orientează spre asigurarea conexiunii dintre calificările oferite de sistemul educațional cu cele solicitate pe piața muncii.
- *Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților* are menirea de a reglementa și a dezvolta cadrul normativ privind educația adulților în context european; dezvoltarea mecanismelor de finanțare și facilitarea dezvoltării programelor de formare continuă a adulților, cu prioritate pentru dezvoltarea competențelor-cheie: digitale, antreprenoriale, lingvistice, interculturale și alte competențe noi, solicitate de piața muncii; utilizarea competențelor transversale; dezvoltarea competențelor profesionale comune mai multor ocupații. Regulamentul are menirea de a reglementa activitatea de formare continuă a adulților în cadrul sistemului educațional și în afara lui.
- *Metodologia de elaborare a programelor de formare profesională continuă și curriculum-ului în cadrul învățării pe tot parcursul vieții*, reglementează procedurile aferente realizării politicilor unice în învățământul general, profesional-tehnic și superior, precum și formarea profesională continuă a adulților, în contextul învățării pe tot parcursul vieții.
- *Metodologia de elaborare a programelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice* reglementează cadrul general, instituțional, conceptual și procedural de elaborare a programelor de formare profesională continuă a personalului didactic din instituțiile de învățământ general și profesional tehnic din Republica Moldova. Metodologia contribuie la realizarea politicii de stat în domeniul formării profesionale continue a personalului didactic și constituie un suport în elaborarea programelor de dezvoltare a competențelor profesionale ale cadrelor didactice.

- Un set de documente normative vizează evaluarea internă și externă a programelor LLL în scopul asigurării conformității serviciilor LLL standardelor de calitate.

III. Viziunea și prioritățile universității în domeniul LLL

Reieșind din contextul actual și de perspectivă, **conceptul LLL** aprobat și consolidat în cadrul Universității presupune educația și formarea profesională în orice etapă a vieții, prin programe, module sau activități de învățare, cu scopul de a îmbunătăți cunoștințele, abilitățile și competențele personale, civice, sociale sau legate de angajare/ profesionalizare, cuprinzând toate nivelurile/treptele de învățământ și toate formele de învățare (formale, non-formale, informale).

Participanți la programe, module, activități LLL pot fi persoanele care, fie *continuă o altă treaptă de învățământ*, fie sunt *încadrate în câmpul muncii, având o formare inițială* formală sau nonformală și doresc să beneficieze de noi experiențe de învățare pentru a face față provocărilor profesionale și/sau societale/existențiale.

Luând în considerație specificul activității Universității, acțiunile în domeniul LLL se axează pe programe de formare inițială (studii de licență – ciclul I, studii de master – ciclul II) și programe de formare continuă (formare profesională, studii pentru adulți), module și activități de învățare flexibile, activități de ghidare și consiliere, orientare academică și profesională, de recunoaștere și validare a competențelor și calificărilor învățării anterioare.

Viziunea Universității în domeniul LLL este *transformarea Universității într-o universitate de învățare pe tot parcursul vieții*. UCCM se angajează în asigurarea excelenței în învățarea pe tot parcursul vieții, în promovarea principiilor și culturii învățării pe tot parcursul vieții prin predare, cercetare și diversificarea serviciilor oferite societății, devenind recunoscuți pentru calitatea cunoștințelor, abilităților și competențelor beneficiarilor (studentilor, audienților etc.) și instituționale lider în domeniul LLL în sfera comercială și cooperatistă.

În contextul dezvoltării LLL, **Misiunea** universității este promovarea educației și formării profesionale de calitate, bazate pe performanțe științifice, economice, sociale, culturale pentru diferite categorii de beneficiari în scopul sprijinirii dezvoltării lor profesionale și general-umane și a unei inserții mai bune pe piața muncii.

Rolul Universității în domeniul LLL constă în:

- crearea, dezvoltarea și integrarea culturii învățării pe tot parcursul vieții în cadrul universității și a societății în ansamblu,
- sprijinirea angajabilității și îmbunătățirea vieții economice a cetățenilor, oferind diverse oportunități educaționale studenților tradiționali și celor adulți pentru a-și atinge obiectivele intelectuale, profesionale, culturale și aspirațiile sale,
- oferirea și dezvoltarea programelor și activităților LLL bazate pe punctele forte ale Universității și capitalul academic, în acord cu necesitățile pieței muncii, prin extinderea și consolidarea parteneriatelor cu mediul de afaceri, mediul academic și comunitar,
- dezvoltarea unui mediu atractiv pentru cei care doresc să învețe, indiferent de statutul

lor socio-economic, oferindu-le flexibilitate în traseul lor de învățare pentru o mai bună dezvoltare profesională și inserție pe piața muncii,

- promovarea inovației la nivel instituțional, regional, național, participarea în mod activ la procesele sociale, economice, culturale și tehnologice care modelează mediul comunitar și transmiterea acestora către cei ce învață,
- promovarea LLL pentru a răspunde nevoilor sociale și economice prin sensibilizare, adaptabilitate și capacitatea de a reacționa la schimbările mediului, oferirea sprijinului activ în dezvoltarea politicilor naționale.

În acord cu **viziunea** și **misiunea** în domeniul învățării pe tot parcursul vieții **obiectivele strategice** ale Universității în domeniul LLL vizează:

1. Adoptarea învățării pe tot parcursul vieții ca parte componentă a **culturii universității** și a societății în ansamblu;
2. **Instituționalizarea Conceptului LLL în cadrul Universității, abordarea sistemică și complexă a acestuia** prin consolidarea activităților educaționale, de cercetare și prestarea serviciilor calitative diferitor grupuri de beneficiari;
3. **Diversificarea programelor**, adaptarea condițiilor de studiu pentru a se asigura că acestea sunt concepute/proiectate pentru a lărgi participarea la LLL și **pentru a atrage diferite grupuri de beneficiari**, inclusiv adulți;
4. **Ajustarea și îmbunătățirea structurii LLL, a infrastructurii** Universității pentru asigurarea prestării calitative a activităților LLL adaptată principiilor, rigorilor și standardelor Sistemului de Management al Calității și dezvoltarea proiectelor în domeniul LLL;
5. **Oferirea serviciilor de ghidare și consiliere, orientare academică și profesională** adecvate pentru toți studenții/audienții potențiali de toate vârstele, din toate mediile sociale și culturale și **de recunoaștere a învățării anterioare**.
6. **Consolidarea și dezvoltarea parteneriatelor** sinergice cu instituții de învățământ din țară și de peste hotare care dezvoltă LLL, precum și angajatori, organizații de angajați (sindicate), alte părți interesate, la diferite niveluri, pentru a realiza receptivitatea, flexibilitatea și inovarea în oferirea și prestarea serviciilor LLL și atragerea (înrolarea) diferitor grupuri de beneficiari.

Aceste obiective strategice LLL conduc la **obiective specifice** la nivelul Universității și vor fi însoțite de măsuri detaliate, evaluate prin indicatori de performanță instituțională, prezentate în planul de acțiuni în domeniul LLL, planurile de activitate ale structurilor instituționale adaptate/revizuite după caz la modificările mediului extern.

IV. Instrucțiuni privind dezvoltarea programelor/cursurilor LLL (elaborarea, organizarea și realizarea de programe și cursuri LLL)

Învățarea pe tot parcursul vieții cuprinde învățământul general, profesional-tehnic și superior, precum și formarea profesională continuă a adulților. În cadrul UCCM, procesul de învățământ se realizează pe două filiere: academică și profesională avansată, fiind structurat pe trei cicluri: ciclul I - studii superioare de licență, ciclul II - studii superioare de master, ciclul III - studii superioare de doctorat.

Programele pentru studiile superioare de licență (nivelul 6 ISCED) corespund unui număr de 180-240 de credite de studii transferabile. Programele pentru studiile superioare de master (nivelul 7 ISCED) corespund unui număr de 90-120 de credite de studii transferabile (câte 30 de credite pentru fiecare semestru). Modalitatea de elaborare, aprobare, actualizare periodică a planurilor de învățământ la programele, ciclurile I și II, este reglementată prin Regulamentul privind inițierea, aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studii, iar modul de implementare – prin Regulamentul de organizare a studiilor superioare de licență (CICLUL I) în cadrul UCCM, Regulament cu privire la organizarea studiilor la ciclul II - studii superioare de master în cadrul UCCM. Evaluarea rezultatelor învățării se efectuează în conformitate cu Regulamentul de organizare a studiilor superioare de licență (CICLUL I) în cadrul UCCM, Regulament cu privire la organizarea studiilor la ciclul II - studii superioare de master în cadrul UCCM, Regulamentul privind organizarea examenului de finalizare a studiilor superioare de licență în cadrul UCCM.

Programele de studii superioare de doctorat (nivelul 8 ISCED) corespund unui număr de 180 de credite de studii transferabile. Studiile superioare de doctorat se realizează în cadrul Consorțiului Școlii doctorale ASEM „Științe economice”, conform procedurilor stabilite de aceasta.

Formarea continuă a adulților, conceptual, include:

- a) educația generală, prin care se asigură dezvoltarea generală a adulților sub aspect cultural, socio-economic, tehnologic, ecologic;
- b) formarea profesională continuă, prin care se înțelege orice proces de instruire în cadrul căruia un salariat, având deja o calificare ori o profesie, își completează competențele profesionale prin aprofundarea cunoștințelor în domeniul specialității de bază sau prin deprinderea unor noi metode sau procedee aplicate în cadrul specialității respective.

Formarea profesională continuă a adulților, în conformitate cu *Regulamentul de formare continuă a adulților*, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 193 din 24.03.2017, modificat prin Hotărârea de Guvern nr. 387 din 15.06.2022 și a prevederilor Cadrului Național al Calificărilor, se realizează în mod distinct pe niveluri de calificare:

- 1) nivelul 1 CNC și nivelul 2 CNC – prin programe de formare profesională a adulților, cu durata 90-900 ore/3-30 credite de studii;
- 2) nivelul 3 ISCED/ CNC prin:
 - a) programe de formare profesională a adulților/perfecționare, cu durata 150-900 ore/5-30 credite de studii;
 - b) programe de recalificare profesională conexe meseriei formării profesionale inițiale absolvite, cu durata 300-900 ore/10-30 credite de studii.
- 3) nivelul 4 ISCED/CNC și nivelul 5 ISCED/CNC prin:
 - a) programe de perfecționare/specializare, cu durata 150-900 ore/5-30 credite de studii;
 - b) programe de recalificare profesională conexe meseriei/specialității formării profesionale inițiale absolvite, cu durata 900-1800 ore/30-60 credite de studii;
- 4) nivelul 6 ISCED/CNC prin:
 - a) programe de perfecționare/specializare, cu durata 150-900 ore/ 5-30 credite de studii;

b) programe de recalificare profesională conexe specialității formării profesionale inițiale absolvite, cu durata 1800-3600 ore/60-120 credite de studii.

Formele de organizare a formării continue a adulților sunt: a) cu frecvență; b) cu frecvență redusă; c) la distanță.

Pentru a proiecta un program/curs LLL centrat pe student, stabilind structura cursului, proiectând și evaluând programe și planuri educaționale în contextul învățării pe tot parcursul vieții, luând în considerare cele mai recente progrese în științele educației, nevoile socio-economice, trebuie să se răspundă la câteva întrebări.

1. Informații generale despre programul/cursul LLL

Titlul programului/cursului. Titlul unui curs ar trebui să ofere o scurtă descriere generală a subiectului abordat. De asemenea, trebuie să fie atractiv pentru solicitanți sau posibila audiență.

Program de studiu. În ce măsură componentele mediului de învățare sunt în conformitate cu obiectivele programului și criteriile instituționale (rezultatele învățării, evaluarea audiențelor, materiale de studiu, curriculum, activități de învățare etc.)?

Număr de credite ECTS, timp teoretic de învățare. Câte ECTS va avea programul/cursul? Aceasta se va măsura în funcție de volumul de muncă al audiențelor/ formabililor, având în vedere că fiecare ECTS este de 30 ore.

2. Publicul vizat

Grupul țintă. Programele/Cursurile ULLL se adresează absolvenților diferitelor trepte de învățământ: din învățământul secundar general (absolvenților de liceu), din învățământul profesional-tehnic secundar (absolvenților școlilor profesionale) și învățământul postsecundar (absolvenților de Colegiu, Centrelor de excelență), absolvenților din învățământul superior cu studii superioare de licență (ciclul I), de masterat (ciclul II), de doctorat (ciclul III) sau absolvenților de unul sau mai multe programe de formare continuă, în funcție de programul/cursul de formare profesională solicitat.

Totodată, participanții la programele de formare profesională LLL vor fi persoanele încadrate în câmpul muncii, fiind personal de execuție, de conducere, angajat în instituții, organizații, întreprinderi de stat și private, inclusiv personalul Universității și angajații din sistemul cooperatiei de consum.

Repere de identificare a audiențelor/formabililor

- Ce fel de audienți ai dori să atragi la cursul tău? (Vârsta, profesia etc.).
- În ce măsură există un proces clar care să permită identificarea grupurilor țintă și a nevoilor acestora?
- În ce măsură rezultatele învățării sunt în concordanță cu modernitatea și actualitatea disciplinei?
- În ce măsură sunt evaluate nevoile părților interesate (piața muncii, organismele profesionale etc.)?

Cunoștințele prealabile ale audienților/formabililor, aptitudini și competențe

- Ce cunosc deja?
- Pe care studii prealabile ne putem baza în elaborarea programului/cursului?
- Care este calificarea anterioară a acestora și ce categorie de calificare/grad didactic au?

Motivație

- De ce au nevoie audienții de acest program/curs LLL?
- Cum acoperă acest program/curs unele dintre nevoile lor de dezvoltare personală și/ sau profesională?
- Cum este legat programul/cursul la rețeaua și standardele lor profesionale?

Număr de studenți. Se va descrie la nivel minim și maxim.

3. Proiectarea și dezvoltarea programului/cursului LLL

Programele se elaborează/ realizează pe diverse domenii de activitate fiind adaptate corespunzător tipurilor și formelor de organizare în contextul învățării pe tot parcursul vieții: formare profesională, perfecționare, specializare, calificare suplimentară, recalificare profesională, în concordanță cu Strategia de dezvoltare pentru anii 2020 -2030, punându-se accent pe acces, relevanță, calitate.

Prestatorii de servicii educaționale aplică cadrul legal și de politici reglementat de către Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova și autoritățile naționale, concomitent cu alte acte normative instituționale în vigoare, privind inițierea, organizarea și realizarea procesului de învățare pe tot parcursul vieții.

Planul de învățământ include patru componente definitorii:

- a) componenta temporală, care reprezintă modul de planificare în timp a procesului de formare (semestru, an), unitatea principală de măsură a procesului de formare fiind creditul de studiu ECTS;
- b) componenta formativă, care reprezintă modul de distribuire a unităților de conținut (unitate de curs: modul, disciplină, stagiul de practică);
- c) componenta acumulare, care reflectă modalitățile de alocare a creditelor de studiu ECTS;
- d) componenta evaluare, care reprezintă modalitățile de evaluare curentă și finală a finalităților de studiu și competențele obținute de formabil la unitatea de curs/modul/disciplină.

Planurile de învățământ pentru formare profesională continuă și pentru studii de calificare suplimentară și recalificare profesională se elaborează pe specialități, în conformitate cu Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților, orientat spre dobândirea finalităților de studiu: formarea competențelor prevăzute prin Cadrul Național al Calificărilor pe domenii generale de studiu /domenii de formare profesională. Obținerea finalităților de studiu și formarea competențelor pentru un domeniu de formare profesională va fi completată prin accentuarea caracterului pragmatic al conținutului formativ al unităților de curs cuprinse în planul de învățământ.

Procesul de elaborare și aprobare a unui *Plan de învățământ pentru un nou program* de studii presupune parcurgerea următoarelor etape:

- a) inițiatorul noului program identifică/ stabilește unitățile de curs/modulele/disciplinele din Planul de învățământ și lista cadrelor științifico-didactice - competente în domeniu. Se întocmește Planul de învățământ, statele de funcții pentru noul program de studii și se corelează cu resursele educaționale necesare;
- b) documentele programului de studii se transmit spre aprobare senatului/consiliului științifico-didactici;
- c) după aprobarea finală, conducerea instituției desemnează echipa de elaborare a raportului de autoevaluare a noului program de studii în vederea autorizării provizorie;
- d) după caz, planul de învățământ, se depune la Ministerul de resort, pentru coordonare, după care împreună cu raportul de autoevaluare se înaintează Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare pentru desfășurarea evaluării externe în vederea autorizării provizorii.

Lista unităților de curs obligatorii și la libera alegere, numărul de ore pentru studierea acestora, tipurile stagiilor de practică se stabilesc de către furnizorii de educație în funcție de specificul domeniului general de studiu/ domeniului de formare profesională/ programului de studiu, în corespundere cu Cadrul Național al Calificărilor.

Modul de predare. Va fi ales, după cum urmează:

- față în față;
- online;
- învățare mixtă (învățarea față în față și învățarea online).

Activități de învățare. Se va nota o listă de activități de învățare planificate pentru programul/cursul LLL. Activitățile trebuie să fie în consonanță cu rezultatele de învățare preconizate, precum și cu metodele de evaluare.

Proiectarea activităților de învățare antrenante, relevante, stimulative, creative trebuie să inspire și să motiveze cadrele didactice, formabilii deopotrivă, devenind, astfel, o parte importantă a unui program/curs de succes.

Totodată, este important ca fiecare activitate să fie semnificativă și să asigure dezvoltarea competențelor. Activitățile trebuie să se bazeze pe activitățile anterioare și să evite repetiția, ar trebui să le permită formabililor să se implice și să își dezvolte abilitățile, cunoștințele în diferite moduri. Activitățile semnificative îi va implica în mod activ, constructiv, intenționat, autentic și cooperant.

Infrastructură și dispozitive.

Vom răspunde la întrebarea: în ce măsură sunt definite cerințele serviciilor de asistență pe baza nevoilor identificate ale grupului țintă (tutorat, suport TIC, îndrumare, consultare, comunicare etc.)? De exemplu: tablete, caiete, tablă, tablă interactivă, flipcharts etc.

Mediul virtual și instrumente digitale.

Exemple de tipul: Moodle, Mahara, Canva, Kahoot, Padlet, sala de clasă Google; instrumente de conferință web precum: Skype, Zoom, Google Meet, Adobe Connect etc. vor contribui plener la formări eficiente.

4. Personal implicat

Rolurile necesare. Întrebarea de bază este: În ce măsură rolurile și responsabilitățile întregului personal implicat în planificarea, implementarea, monitorizarea și perfecționarea programului sunt clare și în concordanță cu competențele necesare pentru realizarea programului?

Numărul de cadre didactice. În funcție de numărul de audienți și rezultatele dorite ale învățării.

Numărul de tutori. În funcție de numărul de audienți și rezultatele dorite ale învățării.

Cunoștințe, aptitudini și competențe prealabile necesare ale cadrelor didactice/ tutorilor.

În ce măsură selecția personalului didactic este în conformitate cu obiectivele strategice și conceptele educaționale ale programului? De exemplu: „Cadrul didactic este competent în utilizarea platformei Moodle; este capabil să utilizeze instrumentul Skype pentru conferințe web; să modereze discuțiile online într-un forum online; să includă experiențele de învățare anterioare ale formabililor” etc.

5. Livrarea cursurilor LLL în UCCM

Modul de livrare a cursurilor de formare continuă trebuie să fie adaptat la specificul formabililor. Pentru un public de adulți, se va lua în calcul cunoștințele, experiența lor profesională, dar și de viață pe care deja o dețin. În același timp, procesul de învățare a adulților trebuie să fie focusat pe dezvoltarea unor abilități concrete. În instruirea adulților pot fi aplicate diverse modele de predare.

- Modelul clasic – se referă la modelul tradițional de predare. Conținutul cursului este divizat în blocuri informaționale autonome și interdependente, fiecare bloc fiind constituit din teorie și activități practice. Activitățile practice au rolul de a pune în aplicare cunoștințele achiziționate în cadrul cursului.
- Modelul Colb – presupune organizarea cursului prin aplicarea stilului experiențial de învățare. Modelul se bazează pe ideea că toți adulții au deja anumite experiențe de viață și le este mult mai ușor să accepte noi cunoștințe dacă acestea sunt conectate cu cunoștințele și experiențele pe care le dețin.

Căi de livrare a cursurilor LLL. Livrarea cursurilor de învățare pe tot parcursul vieții poate fi realizată aplicând diverse canale de predare-învățare: cu prezență fizică; online; hibrid. Alegerea canalului de organizare a cursului depinde de specificul metodelor de predare, conținutul și obiectivele cursului, specificul grupului țintă (amplasarea geografică, competențele digitale, obișnuințele de învățare etc.), dotarea tehnică și competențele digitale ale formatorului.

Curs cu prezență fizică. Cursurile cu prezență fizică sau offline sunt metoda clasică de învățare. Acestea se desfășoară într-o sală, la îndrumarea și coordonarea unui formator, cu apropierea fizică a acestuia, dar și a formabililor între ei. Pentru asigurarea accesului formabililor la

conținuturile cursului, materialele didactice (PPT, manuale, texte, video, documente oficiale, studii de caz etc.) sunt transmise fizic, în format electronic prin email, sau sunt plasate pe pagina cursului din Moodle, Google Classroom, Web etc. sau pe o platformă cloud de stocare a materialelor, gen Google Drive.

Cursurile cu prezență fizică pot fi organizate în forma tradițională (toate activitățile de învățare se desfășoară în clasa de curs, fiind folosite sau nu tehnologii de transmitere a conținutului cursului către formabili) sau utilizând metoda Flipped Classroom (clasa inversată).

Curs online. Cursurile online presupun conectarea formatorului cu audienții/formabilii prin intermediul Internetului, folosind diverse platforme online de comunicare, management a procesului de învățare, chestionare etc. Cursurile online pot fi organizate prin aplicarea a două metode: sincron și asincron.

Metoda sincron - predarea informației și captarea acesteia de către formabili se desfășoară în același timp. În acest scop sunt organizate traininguri live, utilizând platforme de comunicare precum Zoom, Microsoft Teams etc.

Metoda asincron – cadrul didactic alege un mijloc intermediar de transmitere a informației, precum platformele Moodle, Udemy etc., crearea unui canal pe Youtube sau alte rețele de socializare audienții vor accesa platformă intermediară pentru a prelua informația.

Cursurile hibrid presupun combinarea activităților online cu cele offline – cadrul didactic lucrează în același timp cu audienții care se află în sala fizică, cât și cu cei care s-au conectat online, folosind diverse instrumente hardware și software pentru conferințe video și comunicare. Cursurile hibrid oferă flexibilitate în livrarea sincronă a conținutului, permițând formabililor să participe la discuțiile în mod sincron, indiferent de forma de participare – offline sau online.

Pentru elaborarea conținuturilor cursurilor ULLL vor fi utilizate:

- <https://articulate.com>
- www.ispring.ru
- <https://www.thinkific.com>

Pentru administrarea și vânzarea cursurilor ULLL vor fi utilizate:

- <https://www.learnworlds.com>
- <https://getcoursefunnels.in>
- *Pentru lucru cu echipă se vor aplica:*
- <https://asana.com>
- <https://trello.com>
- <https://clickup.com>

6. Evaluarea învățării și a gradului satisfacției formabililor

Pentru ca evaluarea să fie eficientă, cadrul didactic trebuie să gândească la legăturile dintre rezultatele învățării cursului/modulului; abilitățile, competențele și cunoștințele pe care urmărește să le evalueze și metoda(metodele) de evaluare pe care le poate utiliza.

Evaluarea eficientă va avea următoarele elemente:

- transparență - stabilirea eficientă a criteriilor de evaluare;

- valabilitate - evaluarea acelor abilități sau atribute care reflectă rezultatele preconizate ale învățării pe parcursul studiului;
- fiabilitate - definirea unor criterii de notare, care sunt aliniate cu rezultatele de învățare preconizate ale cursului, ceea ce face ca procesul de evaluare să fie obiectiv, precis și repetabil.

La *stabilirea rezultatelor învățării* se ține cont de următoarele aspecte:

- Ce ar trebui să învețe sau să poată face audienții ca urmare a participării cu succes la programul/cursul LLL?
- În ce măsură rezultatele învățării sunt în conformitate cu viziunea și obiectivele strategice ale instituției?
- În ce măsură rezultatele învățării sunt definite în concordanță cu grupurile țintă și părțile interesate (inclusiv piața muncii)?

Metode de evaluare. Ce fel de metode de evaluare formative și/sau sumative vor fi utilizate?
Exemple: eseuri, proiecte, portofolii etc.

Evaluarea gradului de satisfacție

Identificarea cerințelor formabililor și măsurarea gradului de satisfacție a acestora se realizează în baza procedurii Sistemului de Management al Calității implementat în UCCM și presupune colectarea informațiilor în baza Chestionarelor de evaluare. În raport cu rezultatele chestionării se stabilesc măsuri de îmbunătățire a gradului de satisfacție pentru a spori calitatea procesului de instruire profesională continuă și a serviciilor prestate în domeniul LLL.

V. Servicii LLL oferite de UCCM

În cadrul UCCM se prestează următoarele servicii în domeniul LLL

1. Oferta educațională a universității (pe toate programele de formare Inițială și continuă)
2. Catalogul cursurilor
3. Orientare și consiliere în carieră
4. Suport în găsirea unui loc de muncă în baza relațiilor de parteneriat pe care le dezvoltă UCCM

1. OFERTA EDUCATIONALĂ - serviciul urmărește asigurarea accesibilității ofertei educaționale a universității pe toate programele de formare inițială și continuă (descriere programe de studii, conținut programe de studii, descriere cursuri, unități de învățare, etc.)

Activități specifice: Pe site-ul instituției este plasată informația cu referire la oferta educațională prestată în cadrul universității, lista serviciilor, baza material-tehnică disponibilă, disponibilitatea resurselor educaționale, formele de instruire etc.

Beneficiari: Serviciul este destinat solicitanților programelor/cursurilor LLL/potențialilor beneficiari de programe/cursuri LLL.

Condiții de prestare: Serviciul este oferit gratuit/contra plată, negociat cu părțile interesate.

2.CATALOGUL CURSURILOR LLL oferă acces la informația despre toate programele de formare continuă oferite de UCCM. Prin intermediul acestuia beneficiarul se documentează despre programele oferite de UCCM.

SISTEMUL DE MANAGEMENT AL CALITĂȚII

Ediția: 1

Revizia: 0

**MOLDCOOP
UNIVERSITATEA COOPERATIST-COMERCIALĂ DIN
MOLDOVA (UCCM)**

Data: 24.08.2022

Pagina 16 / 19

Beneficiari: utilizatorii serviciilor LLL.

Condiții de prestare: gratuit.

3. ORIENTARE SI CONSILIERE IN CARIERA - serviciu este menit să ajute persoanele, de orice vârstă, să facă alegeri educaționale, de formare și ocupaționale și să-și administreze cariera. Consilierea în carieră este un exercițiu de comunicare cu rolul de a mobiliza eficient resursele de care dispune persoana în scopul atingerii obiectivelor propuse.

Activități specifice: susținerea studenților în proiectarea carierei profesionale; încurajarea studenților în utilizarea surselor de informație, ca premisă pentru dezvoltarea personalității; plasarea în câmpul muncii conform Acordurilor de parteneriat; consiliere și orientare profesională în conformitate cu necesitățile specifice/individuale ale solitanților și pentru a oferi alternativă la serviciile tradiționale din birouri, clinici, etc.

Beneficiari: Serviciul este destinat elevilor, studenților de la toate treptele de învățământ și altor beneficiari de programe/cursuri LLL.

Condiții de prestare: Serviciul este oferit contra plată, negociat cu părțile interesate.

4. SUPORT IN GASIREA UNUI LOC DE MUNCA - serviciul are drept scop identificarea diverselor opțiuni disponibile, raportate la nivelul real de pregătire, și explicații asupra diferitelor atribuții pe care le presupune un anume job.

Activități specifice: susținerea studenților în plasarea în câmpul muncii conform Acordurilor de parteneriat în baza ofertei Moldoop.

Beneficiari: Serviciul este destinat elevilor, studenților de la toate treptele de învățământ și altor beneficiari de programe/cursuri LLL.

Condiții de prestare: Serviciul este oferit contra plată, negociat cu părțile interesate.

VI. Structuri instituționale antrenate în realizarea programelor/cursurilor LLL și prestarea serviciilor de formare continuă

În cadrul UCCM funcționează Centrul de învățare pe tot parcursul vieții (Centrul LLL), subdiviziune didactico-științifică și administrativă a Universității, care organizează activități de învățare pe tot parcursul vieții, în cooperare cu facultățile, departamentele de profil din cadrul UCCM, în baza programelor de învățare pe tot parcursul vieții aprobate de Senatul UCCM și MEC, precum și activități specifice de cercetare științifică.

Centrul LLL este responsabil instituțional de monitorizare, oferirea de suport, consultanță pentru elaborarea și livrarea cursurilor LLL. Centrul LLL are ca obiectiv general transferul de cunoștințe prin programele de formare și dezvoltare profesională continuă, în scopul dezvoltării personale și/sau profesionale, organizarea și monitorizarea activităților de învățare pe tot parcursul vieții, în colaborare cu subdiviziunile universitare, de promovare a învățării, formarea profesională a adulților în contextul învățării pe tot parcursul vieții pentru integrarea eficientă pe piața muncii.

Serviciile oferite de Centrul LLL sunt următoarele:

Prezentul regulament este proprietatea Universității Cooperatist - Comerciale din Moldova
Este interzisă multiplicarea și difuzarea acestuia fără acordul conducerii Universității

SISTEMUL DE MANAGEMENT AL CALITĂȚII

Ediția: 1

Revizia: 0

**MOLDCOOP
UNIVERSITATEA COOPERATIST-COMERCIALĂ DIN
MOLDOVA (UCCM)**

Data: 24.08.2022

Pagina 17 / 19

- conceperea programelor, unităților/modulelor LLL din perspectiva diversității nevoilor beneficiarilor și a pieței muncii, a formelor de învățare (formală, non-formală și informală), conținuturilor educaționale, metode de predare-învățare în continuă modernizare;
- dezvoltarea unui sistem de asistență informațională privind LLL în funcție de doleanțele, necesitățile și interesele studenților, audiențelor potențiali, inclusiv adulților, comunității în ansamblu;
- diseminarea informațiilor privind ofertele educaționale, programele și modulele disciplinare oferite de Universitate pentru învățarea pe tot parcursul vieții;
- informarea publicului cu privire la oferta educațională a Universității.

În oferirea serviciilor ULLL sunt implicate următoarele structuri instituționale:

- Centrul de formare continuă și de recunoaștere a competențelor;
- Centrul de ghidare și consiliere în carieră;
- Centrul multifuncțional educațional și resurse digitale (CMERD);
- Laboratorul Tehnologiei digitale educaționale;
- Laboratorul de studiere a limbilor străine (Language Lab);
- alte elemente organizatorice.

Despre proiectul COMPASS

Proiectul "TOWARDS EUROPEAN UNIVERSITY LIFELONG LEARNING MODEL IN MOLDOVA" vizează integrarea în modelul universitar a învățării pe tot parcursul vieții (ULLL) constituind o abordare care necesită reacții imediate la nivel național și instituțional și acțiuni comune în Republica Moldova.

Educația pe tot parcursul vieții (Lifelong Learning) a devenit o prioritate a sistemelor de învățământ la nivel global. Chiar dacă rolul educației de bază, formale, rămâne esențial, învățarea permanentă, împreună cu educația nonformală, vin să personalizeze și să dezvolte aptitudini cât mai aproape de cerințele pieței și societății, dar și priceperea și sufletul celui care învață.

Crearea condițiilor ca instituțiile naționale, care gestionează procesul în învățământul superior și instituțiile superioare de învățământ, să administreze strategic învățarea pe parcursul vieții la nivel instituțional.

GRUPURI ȚINTĂ: reprezentanți ai Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova; manageri ai instituțiilor de învățământ superior; directori ai Centrelor universitare LLL, personalul operațional ULLL.

OBIECTIV GENERAL: facilitarea procesului de integrare a Republicii Moldova în EHEA, prin integrarea în Republicii Moldova a unui model universitar de învățare pe parcursul vieții (ULLL) incluziv și receptiv.

PARTENERII PROIECTULUI:

European University Continuing Education Network, Belgia

Prezentul regulament este proprietatea Universității Cooperatist - Comerciale din Moldova
Este interzisă multiplicarea și difuzarea acestuia fără acordul conducerii Universității

SISTEMUL DE MANAGEMENT AL CALITĂȚII**Ediția: 1****Revizia: 0****MOLDCOOP
UNIVERSITATEA COOPERATIST-COMERCIALĂ DIN
MOLDOVA (UCCM)****Data: 24.08.2022****Pagina 18 / 19**

University of Turku, Finlanda
Danube University of Krems, Austria
University of Graz, Austria
European Policy Development and Research Institute, Slovenia
University of Barcelona, Spania
University of Genoa, Italia
University of Brest, Franța
Academia de Studii Economice din Moldova
Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova
Academia de Muzică, teatru și arte plastice
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”
Universitatea de Educație fizică și Sport
Universitatea din Comrat
Consiliul Rectorilor din Moldova
Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova

Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova este recunoscătoare coordonatorului proiectului, partenerilor și experților internaționali pentru că au împărtășit experiența lor, pentru îndrumarea și asistența oferită pe parcursul pregătirii strategiei.

Prezentul regulament este proprietatea Universității Cooperatist - Comerciale din Moldova
Este interzisă multiplicarea și difuzarea acestuia fără acordul conducerii Universității

Acte normative Internaționale

- Cartea Albă privind educația și formarea profesională
- Programul de învățare pe tot parcursul vieții 2007–2013
- Plan european reînnoit pentru învățarea în rândul adulților (2011)
- Recomandarea Consiliului Uniunii Europene din 22 mai 2017 privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții (disponibil: <https://europa.eu/europass/ro>)
- Recomandarea Consiliului Uniunii Europene privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, adoptată de Consiliul la cea de a 3617-a sa reuniune, din 22 mai 2018 (disponibil: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9009-2018-INIT/ro/pdf>)
- Cartea albă privind viitorul Europei. Reflecții și scenarii pentru UE-27 până în 2025
- Cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale (ET 2020)
- Către o Europă durabilă până în 2030

Acte normative naționale

- Constituția Republicii Moldova
- Codul muncii
- Codul Educației
- Cadrul național al calificărilor din Republica Moldova, aprobat prin HG nr. 1016 din 23.11.2017 (disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=372759>)
- Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova
- Regulament cu privire la formarea continuă a adulților, aprobat prin HG RM nr.193 din 24 martie 2017, *modificat prin HG nr. 387 din 15.06.2022* (disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=369645>)
- Ghid de evaluare externă a programelor de formare profesională continuă (disponibil: <http://www.anacip.md/index.php/ro/legislatie/anacip/ghiduri/send/22-ghiduri/414-ghid-de-evaluare-externa-a-programelor-de-formare-profesionala-continua>)
- Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă, aprobată prin Hotărârea Guvernului RM nr. 616 din 18.05.2016
- Metodologia de elaborare a programelor de formare profesională continuă și a curriculum-ului în cadrul învățării pe tot parcursul vieții (disponibil: (disponibil: https://usm.md/wp-content/uploads/dfc_metodologia_elaborare_programer_fc_parcurusul-vietii_2019.pdf)
- Metodologia de elaborare a programelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice (disponibil: https://usm.md/wp-content/uploads/dfc_metodologia_elaborare_programer_fc_cd_2019.pdf).